

Motion 2003:10 av Marie Ljungberg Schött (m) om åtgärder för att öka antalet organdonationer

Landstingsstyrelsen föreslås besluta

att bifalla motionen

Att öka antalet donatorer av organ och vävnader är en oerhört viktig fråga. För närvarande bedrivs ett intensivt informationsarbete och kompetensutveckling kring detta där Stockholms läns landsting samt Organisationen för Organdonation i Mellansverige är engagerade. Nödvändigheten av att utnyttja tillgängliga intensivvårdsresurser i detta arbete är uppenbar.

Viktiga beståndsdelar i det pågående informationsarbetet är en hemsida (www.livsviktigt.se) med information om donation och transplantation samt länk till Donationsregistret. Vidare ingår i projektet broschyrer, 'reklamfilmer' på TV, annonser samt ett telefonnummer till Donationslinjen för frågor och samtal om donation. Det har även tagits fram material som vänder sig direkt till vårdpersonalen. Sedan starten på informationsarbetet har 78 620 anmälningar till registret gjorts, att jämföras med i snitt 6-7000 per år under åren 2000-2002.

En länsövergripande informationskampanj riktad till allmänheten om vikten av att ta ställning för att bli organdonatorer om olyckan skulle vara framme skulle kunna vara ett viktigt komplement till de nationella kampanjerna och bör genast inledas. Ett viktigt inslag i kampanjen skulle kunna vara att använda alla de tillfällen då befolkningen möter sjukvården. Text skulle all närsjukvård och alla apotek vara utmärkta att använda som informatörer.

I Sverige finns ambitionen att öka donationsfrekvensen från 11/miljon invånare, då den internationellt sett är låg. Spanien låg 1989 på samma nivå men genom ett systematiskt arbete har de nu nått till drygt 30/miljon invånare och de bedömer att den maximala nivån borde vara nästan 60/miljon invånare. Ökningen beror på ett systematiskt arbetssätt: varje sjukhus har en person som endast arbetar med att identifiera donatorer på sjukhusets alla

avdelningar. Om vi inom SLL ska påverka donationsfrekvensen på liknande sätt som i Spanien kommer det att innebära ett större antal IVA-patienter.

Patienterna kommer att vårdas på IVA under det att ett ställningstagande inför eventuell donation pågår och detta kan ta 1-2 dygn enligt det spanska arbetssättet.

Antalet tillgängliga och budgeterade IVA-platser per invånare inom SLL är lägst i landet och ligger även lågt jämfört med EU. Plattsituationen är mest ansträngd på de största sjukhusen. Bristen på platser leder till att patienter som är så dåliga att de förväntas avlida inom kort överhuvudtaget inte läggs in på en intensivvårdsavdelning. Det innebär att ett antal tänkbara organ aldrig kan komma andra sjuka patienter tillgodo. Därför måste resurserna till intensivvården ses över.

På Karolinska Universitetssjukhusets neurokirurgiska klinik finns sedan ett par år en sjuksköterska med särskilt ansvar för att dels definiera tänkbara donatorer och dels sköta kontakten med de anhöriga (s.k. DOSS). Detta har slagit väl ut. Funktionen var nedlagd, men i slutet av förra år återuppstod tjänsten och har nu till vår stora glädje permanentats.

På Södersjukhuset inrättades för flera år sedan ett psykiatriskt team på akutmottagningen. Teamets uppgift är att hjälpa till när patienter behöver psykiatrisk hjälp, men de hjälper naturligtvis också till att stötta närstående. De representerar en typ av kompetens som bör tas tillvara för att bättre kunna hjälpa och stötta anhöriga till tänkbara organdonatorer. Denna typ av kompetens bör förstärkas så att den finns tillgänglig på alla akutsjukhus.